FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT G. REISCHL FREMSAT DEN 15. JULI 1982 [1]

Høje Domstol.

Sagsøgeren i den foreliggende sag blev i marts 1979 ansat ved Europa-Parlamentet. Han var først hjælpeansat ved »Service du courrier« og blev den 1. oktober 1980 ansat som tjenestemand på prøve i lønklasse D 3 (kontorbud) under generaldirektoratet for administration, personale og økonomi.

Den 30. marts 1981, altså dagen inden udløbet af hans prøvetid, udfærdigede personaleafdelingen en negativ udtalelse, hvori det blev anbefalet at afskedige sagsøgeren efter prøfvetidens udløb. Udtalelsen blev tilstillet sagsøgeren den 14. april 1981 og underskrevet af denne den 6. maj 1981. Samtidig fremsatte sagsøgeren i en skrivelse af 5. maj 1981 til generaldirektøren for generaldirektoratet for administration, personale og økonomi sine bemærkninger til udtalelsen, hvorefter generaldirektøren bestemte, at sagen skulle tages op til fornyet overvejelse.

Efter at sagsøgeren i skrivelse af 11. juni 1981 havde indgivet en administrativ klage over, at han ikke blev fastansat, meddelte generalsekretæren for Europa-Parlamentet ham ved skrivelse af 19. juni, at han på grund af den negative udtalelse ved prøvetidens udløb var afskediget med virkning fra 15. juli 1981.

Den 8. juli 1981 indgav sagsøgeren en administrativ klage over udtalelsen ved prøvetidens udløb og den efterfølgende afskedigelse, idet han samtidig anlagde sag med påstand om annullation af udtalelsen og afskedigelsen samt om tilkendelse af erstatning.

Ved kendelse af 20. juli 1981 statuerede formanden for Domstolens tredje afdeling, at den stævningen vedlagte begæring om udsættelse af afskedigelsen ikke kunne tages til følge. Den 9. oktober 1981 tilbageviste generalsekretæren for Parlamentet udtrykkeligt den nævnte administrative klage.

Til denne sag, der i medfør af tjenestemandsvedtægtens artikel 91, stk. 4, må anses for at kunne antages til realitetsbehandling, skal jeg fremsætte følgende kommentarer:

Sagsøgeren anfægter i første række udtalelsen ved prøvetidens udløb, der, hvis den er behæftet med mangler, nødvendigvis må føre til en annullation af afskedigelsen. Som støtte for sin påstand anfører han, at udtalelsen, især for så vidt angår de negative bemærkninger, er utilstrækkelig begrundet; udtalelsen hviler desuden på unøjagtige omstændigheder og er udfærdiget, uden at der er foretaget en objektiv bedømmelse af *alle* — altså også for sagsøgeren *positive* — forhold. Endelig er hele behandlingen af sagen udtryk for magtfordrejning, idet det virkelige formål med udtalelsen ved prøvetidens udløb udelukkende skulle være at skaffe sig af med sagsøgeren på grund af hans fagforeningsmæssige engagement.

1. For at vurdere dette anbringende i enkeltheder i skal jeg først med hensyn til formaliteten bemærke, at som sagsøgeren korrekt har anført, skal der ifølge tjenestemandsvedtægtens artikel 34,

1 — Oversat fra tysk.

stk. 2, senest en måned før prøvetidens udløb afgives en udtalelse om den pågældendes egnethed, der tilstilles ham. Da sagsøgerens prøvetid ifølge tjenestemandsvedtægtens artikel 34, stk. 1, udløb den 31. marts 1981, er udtalelsen afgivet for sent, idet den først blev udfærdiget den 30. marts. En sådan forsinkelse må som udtalt af Domstolen i sagerne Pillo [1] og Munk [2] ganske vist i betragtning af vedtægtens udtrykkelige krav betragtes som en forsømmelse, men har dog ikke en sådan karakter, at den kan anfægte »udtalelsens gyldighed«.

Som fremhævet af Domstolen i Munk-sagen er det afgørende, at den pågældende har mulighed for at fremkomme med sine eventuelle bemærkninger over for ansættelsesmyndigheden, og at denne kan tage disse bemærkninger i betragtning. Den tid, der forløb mellem meddelelsen af udtalelsen den 14. april og beslutningen om afskedigelsen den 19. juni må imidlertid anses for tilstrækkelig i denne henseende.

Endelig kan det heller ikke påtales, at afskedigelsen ikke blev meddelt umiddelbart efter prøvetidens udløb. En sådan beslutning må ganske vist, som foreslået af Domstolen i Pillo-sagen, træffes inden for en rimelig frist, der dog ikke begynder at løbe, førend udtalelsen er blevet meddelt den pågældende. Tidsrummet mellem den 14. april og den 19. juni må i betragtning af Domstolens hidtidige praksis for så vidt også anses for en rimelig frist.

1 — Dom af 12. 7. 1973 i de forenede sager 10 og 47/72 — Nunzio di Pillo mod Kommissionen — Sml. 1973, s. 763.

2 — Dom af 25. 3. 1982 i sag 98/81 — K. J. Munk mod Kommissionen — endnu utrykt.

2. Eftersom den af Parlamentet indledte procedure, som førte til afskedigelse af sagsøgeren, ikke som sådan kan påberåbes til støtte for, at afskedigelsen var retsstridig, skal jeg nu tage stilling til det af sagsøgeren fremsatte anbringende om, at de negative vurderinger i udtalelsen ved prøvetidens udløb ikke er tilstrækkeligt begrundet.

a) Jeg skal her først slå fast, at af de i alt i udtalelsen indeholdte kriterier er der givet »utilstrækkelig« for fire.

Under A.2. — dømmekraft og tilpasningsevne — bemærkes, at sagsøgeren har haft vanskeligheder ved at forene de tjenstlige krav med sine private ønsker.

Under A.5. — ansvarsfølelse og arbejdsindsats — bemærkes, at han flere gange uden begrundelse og uden forudgående meddelelse er udeblevet fra tjenesten.

Under C.1. — forholdet til kolleger og foresatte — og. C.2. — forholdet til andre — anføres, at han altid har haft problemer i forholdet såvel til sine kolleger som til sine foresatte. Endelig nævnes det under sammenfattende bemærkninger blandt andet, at han ofte har vist »manglende interesse« for arbejdet, og at han har haft utallige til tider voldsomme uoverensstemmelser med sine foresatte.

Efter sagsøgerens opfattelse er bemærkningerne for kortfattede og for upræcise til, at de kan betragtes som tilstrækkelig begrundelse for den negative vurdering. De senere udfærdigede interne meddelelser, hvori den mod ham rettede kritik uddybes, kan ikke tages i betragtning i denne sammenhæng.

Der kan for så vidt ikke indvendes noget mod denne argumentation, da efterfølgende redegørelser, som ikke blev meddelt den pågældende, og som han derfor ikke kunne tage stilling til, ikke kan fremføres som begrundelse for vurderinger indeholdt i udtalelsen om prøvetidens forløb. Den i vedtægtens artikel 34 foreskrevne meddelelsespligt skal jo netop sikre, at den pågældende gives mulighed for at fremsætte bemærkninger over for ansættelsesmyndigheden, hvilket forudsætter, at han har kendskab til de klager, der fremføres over ham, og begrundelsen herfor.

Følgelig kommer det altså alene an på, om de i udtalelsen indeholdte bemærkninger er tilstrækkelig præcise til, at den pågældende kan tage stilling til dem, og til at Domstolen kan prøve udøvelsen af ansættelsesmyndighedens skøn (jfr. dommen i von Lachmüller-sagen [1]). I denne forbindelse kan der ganske vist ikke stilles alt for strenge krav til den ifølge vedtægtens artikel 25, stk. 1, foreskrevne begrundelsespligt, heller ikke med henblik på prøvelsen ved Domstolen, idet den alene udtrykker en almindelig retsgrundsætning. Domstolen udtalte nemlig i den allerede nævnte Munk-sag, at den kun kan prøve, om udøvelsen af skønnet har været behæftet med en åbenbar mangel. Begrundelsespligten er også, som det udtales i dommen i Renckens-sagen [2], opfyldt i tilstrækkeligt omfang, »når de grunde, som vedkommende retsakt er baseret på, fremtræder på en klar og utvetydig måde«.

Der kan rejses tvivl, om dette gælder navnlig for den begrundelse, at sagsøgeren har haft vanskeligheder ved at forene de tjenstlige krav med sine personlige ønsker, men i virkeligheden kan vi i den foreliggende sag lade dette spørgsmål stå åbent.

Det kan nemlig i alt fald slås fast, at der ikke er givet nogen begrundelse for den under C.2. anførte vurdering af »forholdet til andre«, der ligeledes er blevet bedømt som utilstrækkelig, idet bemærkningen om, at sagsøgeren altid har haft problemer i forholdet såvel til sine kolleger som til sine foresatte, rent logisk kun kan gælde for det under C.1. ligeledes kritiserede »forhold til kolleger og foresatte«.

b) Den af sagsøgeren yderligere fremførte påstand om, at udtalelsesformularen er ufuldstændigt udfyldt, hvorfor det ikke har været muligt objektivt at vurdere hans egnethed, forekommer mig imidlertid at være et langt vigtigere argument end den manglende begrundelse.

I denne sammenhæng henvises til, at i medfør af artikel 34, stk. 2, første afsnit, sidste pkt., afskediges tjenestemanden, hvis han ikke har udvist tilfredsstillende faglige kvalifikationer til at blive fastansat. Det følger heraf, at en udtalelse om prøvetidens forløb, der danner grundlag for en beslutning om afskedigelse, principielt skal indeholde alle væsentlige forhold og vurderinger, som giver mulighed for så objektivt som muligt at bedømme hans egnethed med henblik på den fremtidige karriere. For at sikre en så objektiv vurdering som muligt må det derfor principielt kræves, at alle rubrikkerne i udtalelsesformularen udfyldes. Dette er ikke tilfældet i den foreliggende sag, hvilket man kan forvisse sig om ved at kaste et blik på udtalelsen.

Selv om det ikke kan betragtes som en væsentlig formmangel, at rubrikken

1 — Dom af 15. 7. 1960 i de forenede sager 43, 45 og 48/59 — Eva von Lachmüller m.fl. mod Kommissionen — Sml. 1954-1964, s. 199, org.ref. Recueil 1960, s. 935.

2 — Dom af 2. 7. 1969 i sag 27/68 — Reinaldus Renckens mod Kommissionen — Sml. 1969, s. 65; org.ref. Recueil 1969, s. 255.

»eksamensbeviser« ikke er udfyldt, kan det dog kritiseres, at heller ikke rubrikken vedrørende de væsentligste arbejdsopgaver, som tjenestemanden har udført under prøvetiden, er udfyldt. Som fastslået af Domstolen i Munk-sagen, skal udtalelsen ved prøvetidens udløb give en så nøjagtig beskrivelse af de væsentligste arbejdsopgaver, tjenestemanden har udført i prøvetiden, at ansættelsesmyndigheden kan begrunde og træffe sin afgørelse.

c) Selv om man ville mene, at heller ikke denne mangel i betragtning af sagsøgerens tjenestlige opgaver og den stærke kritik, der i øvrigt er rettet mod ham, kan rejse tvivl om udtalelsens gyldighed, skal det sluttelig slås fast, at rubrikken B angående den tjenstlige indsats heller ikke er udfyldt. Vedtægtens forfattere har dog lagt så stor vægt på *dette* kriterium, at der, som det udtrykkeligt fremgår af tjenestemandsvedtægtens artikel 34, stk. 2, første afsnit, skal gives »en udtalelse om den pågældendes egnethed til varetagelse af de med hans stilling forbundne opgaver samt om hans *tjenstlige indsats* og adfærd«. Vedtægtens artikel 34 er således tilsidesat, idet dette kriterium ikke vurderes i udtalelsen, hvilket må anses for en væsentlig formmangel, som — til forskel for den manglende overholdelse af den foreskrevne frist — indebærer, at udtalelsen ved prøvetidens udløb er behæftet med en mangel.

3. Da udtalelsen ved prøvetidens udløb således bør annulleres på grund af formmangler, og dette samtidig betyder, at beslutningen om afskedigelse, der støttes på udtalelsen, ligeledes bør annulleres, er det ikke nødvendigt at behandle de øvrige af sagsøgeren fremførte materielle søgsmålsgrunde.

4. Som følge heraf er der endvidere heller ikke grund til at tilkende sagsøgeren den erstatning på BFR 1 000 000 med renter på 6 % p.a. fra sagens anlæg, som sagsøgeren »i givet fald« har påstået sig tilkendt. Da beslutningen om afskedigelse er ugyldig, vil sagsøgeren — i det mindste indtil udfærdigelsen af en ny udtalelse om prøvetidens forløb og den efterfølgende beslutning om fastansættelse — få udbetalt løn, hvorfor han ikke har lidt noget økonomisk tab. Der er ikke ført tilstrækkeligt bevis for, at han som påstået har lidt noget ideelt tab.

5. Jeg skal derfor som konklusion foreslå, at udtalelsen ved prøvetidens udløb af 30. marts 1981 samt afskedigelsen af 19. juni 1981, der støttes på udtalelsen, annulleres. Da Parlamentet således taber sagen, bør det tilpligtes at afholde sagens omkostninger, jfr. procesreglementets artikel 69, stk. 2.